

Hej!

Tack för att du är handledare till en student på förskolläraryrket! Snart är det dags för studenterna som läser termin 3 att komma ut på VFU. Kursen heter Språk och matematik i förskolan, Verksamhetsförlagd utbildning. Denna kurs utgör en brygga mellan höstterminens två campusförlagda kurser om barns språkliga utveckling och matematiklärande i förskolan.

I studentens ansvar ingår att informera sin handledare om VFU-uppgifter, omdömesformulär och utvecklingsguide. Kursens studiehandledning och omdömesformulär finns här: <https://liu.se/studieinfo/kurs/970g41/ht-2021> under rubriken "övriga dokument".

Kursens mål och innehåll

Studenterna kommer ut till er för VFU totalt 20 dagar under v.46 -v.49. Målen studenterna examineras på är:

- planera undervisning i förskolan i relation till språk och matematik utifrån styrdokument och relevanta teoretiska perspektiv för att stimulera barns utveckling och lärande
- genomföra undervisning i förskolan i relation till språk och matematik utifrån styrdokument och relevanta teoretiska perspektiv för att stimulera barns utveckling och lärande
- utvärdera planerad och genomförd undervisning av språk och matematik
- använda olika kommunikativa uttrycksformer som främjar barns språkliga lärande och utveckling
- reflektera över den egna planeringen och sitt professionella agerande i relation till förskolans värdegrund, med särskild tonvikt på jämställdhet¹
- visa förmåga att i sitt ledarskap beakta demokratiska värderingar och barns delaktighet
- anpassa kommunikation till målgrupp och situation

Varje kursmål är i sin tur uppdelat i flera kriterier, vilka återfinns i omdömesformuläret. Studenten behöver hjälp av dig som handledare med att tolka kursens mål och kriterier, men även med att resonera kring *hur* hen ska arbeta för att nå upp till dessa. Studenten behöver kontinuerlig respons och konstruktiv kritik

¹ Detta mål examineras *inte* genom omdömesformuläret utan genom en rapport som lämnas in till lärare vid LiU i slutet av VFU-perioden

på sitt arbete från dig.

Som hjälp att uppnå alla mål under sin utbildning, vill vi att studenterna arbetar med sin professions- och utvecklingsguide. Om du följer länken nedan så finner du professions- och utvecklingsguiden.

<https://www.student.liu.se/program/student/vfu/dokument-for-handledare/utvecklingsguider/1.756418/Professions-ochutvecklingsguidefrskolaVFU.pdf>

Den överenskommelse ni gjorde inför VFU veckorna förra terminen fortsätter naturligtvis att gälla förutsatt att ingen av er vill revidera något i den. Om du har en ny student, uppmanar vi er till att upprätta en överenskommelse. Mer information kring överenskommelsen finns i guiden för handledare som ni hittar här

<https://liu.se/dfsmedia/dd35e243dfb7406993c1815aaf88a675/39621-source>

Omdöme

Efter avslutad VFU fyller du i ett omdömesformulär. Omdömesformuläret innehåller en instruktion för hur du fyller i detta. Formuläret finns bifogat i samma mail som det här brevet kom med. Det finns också att hämta på kurshemsidan: <https://liu.se/studieinfo/kurs/970g41/ht-2021> under rubriken ”övriga dokument”.

Originalen av omdömesformuläret ska skickas till Mats Bevemyr som är kursansvarig och examinator, adress står på formuläret. Glöm inte att prata med din student om det du skrivit. Ge en kopia till studenten, eftersom originalet arkiveras inne på utbildningen.

Kom ihåg att du under dessa veckor endast ger ditt omdöme ur perspektivet Språk och matematik. Har studenten rester från tidigare VFU-kurser, skall dessa tas igen *utanför* veckorna 46-49.

Om du under VFU-perioden har minsta misstanke om att studenten inte kommer nå kursmålen, ta snarast kontakt med Mats Bevemyr (kursansvarig). Maila mats.bevemyr@liu.se för kontakt.

VFU-uppgifter

Under VFU-perioden har studenten ett antal uppgifter att utföra. Dessa finns mer utförligt beskrivna i studenternas studiehandledning och du och studenten bör diskutera uppgifterna för att se hur de kan genomföras och anpassas på lämpligt sätt. Uppgifterna bör i första hand ses som ett sätt för studenten att *öva* på just de färdigheter och förmågor som ska examineras. Studentens arbete med uppgifterna ger även dig som handledare ett bra underlag och stöd för att kunna fylla i omdömesformuläret. Du och studenten får naturligtvis dessutom komma överens om ytterligare uppgifter att arbeta med utifrån studentens behov. Utöver detta har studenterna även en individuell skriftlig examinerande uppgift att utföra (se nedan).

Observationer

Som grund för sin undervisning (se nedan), ska studenten genomföra ett antal observationer. Observationerna ligger även delvis till grund för en uppgift som hör till den campusförlagda matematikkursen. Observationerna riktas in på hur språk och matematik stimuleras på olika sätt i verksamheten. Studenten ska observera både planerade och spontana pedagogiska situationer:

- Miljö
- Dagligen återkommande aktiviteter/rutiner
- Lek
- Planerade aktiviteter där matematiklärande och språkutveckling är i fokus

Genom samtal ska studenten också ta reda på hur förskollärare på förskolan tänker kring språk- och matematikundervisning och kring det som händer i verksamheten under observationerna. Studenten ska dokumentera sina observationer med hjälp av anteckningar och/eller foton/film. Studenterna har fått tydliga instruktioner om att de måste säkerställa att de har vårdnadshavares skriftliga medgivande om de filmar/tar kort där barn blir synliga. De måste också försäkra sig om att de har barnens medgivande.

Observation som grund för uppgift i studentens campusförlagda matematikkurs

I den campusförlagda kurs som studenterna läser just innan och just efter VFU-perioden, har de en uppgift där de med fokus på barnens matematikanvändning behöver observera pedagogiska situationer under sin VFU (för att sedan i den campusförlagda kursen dokumentera, analysera och skriftligen sammanställa dessa). Information om denna uppgift har studenten i studiehandledningen för den campusförlagda kursen (970G11).

Undervisning

Under den här VFU-perioden ska studenten planera, genomföra och utvärdera språk- och matematikundervisning. Undervisning ska genomföras både som inbäddad undervisning (dvs spontant uppkommen) och som planerade aktiviteter

(se Björk-Willén, Pramling & Simonsson, 2018, för beskrivning av liksom skillnaden mellan inbäddad resp. planerad undervisning, <https://liu.se/studieinfo/kurs/970g41/ht-2021>).

Planerad undervisning

Studentens planerade undervisningsaktiviteter ska ha ett matematiskt innehåll och

en språkutvecklande form och syfta till begreppsutveckling. Du som handledare ska involveras i alla delar av undervisningen (planering, genomförande och utvärdering). Var och en av de planerade undervisningsmomenten bör iscensättas minst två gånger under VFU-perioden.

Inbäddad/informell undervisning

Den inbäddade undervisningen ska studenten träna på så ofta som möjligt under hela VFU-perioden. För att du som handledare ska kunna finnas i närheten även i sådana spontana sammanhang ska studenten välja en specifik vardagssituation (exempelvis matsituation eller hallsituation) under en period (ca 5 arbetsdagar) där hen arbetar lite mer fokuserat med just detta.

Fokus för den inbäddade undervisningen är att studenten tränar på och förfinar sitt samspel med barn för att stimulera språk. Det kan exempelvis handla om att stimulera barns intresse och nyfikenhet för språk/flera språk, någon del av deras ordförråd eller några samtalsfärdigheter. Då studenten inte kan planera för ett särskilt innehåll i samspelet finns det i den inbäddade undervisningen inget absolut krav på att den ska riktas in på matematik. Det är dock en fördel om samtalen kan ha någon form av vardagsmatematiskt innehåll.

Högläsning och berättande

Under VFU-perioden uppmanas studenten att träna på högläsning med barn på olika sätt. Att högläsning och berättande lyfts ut som en egen uppgift hänger samman med att högläsning nyligen gjorts explicit i läroplanen för förskolan. Att träna på och att utforska högläsningens och det muntliga berättandets potential i förskolan är en central del av att bli förskollärare.

Skriftlig rapport

Utöver uppgifterna i barngrupp har studenten i uppgift att skriva en individuell rapport. Rapporten bygger på erfarenheter från VFU-perioden och handlar om reflektion kring studentens planering och agerande i relation demokratiskt ledarskap, förskolans värdegrund, barns delaktighet och jämställdhet. Denna rapport skrivs i slutet av VFU-perioden, och studenten behöver därför ges viss tid för detta. Riktlinjerna för VFU säger att studenten bör vara mellan 32-36 timmar i barngrupp per vecka. Övrig tid kan användas för handledningssamtal, planering mm. I denna övriga tid bör alltså studenten även få tid att jobba med denna skriftliga rapport – särskilt i slutet av perioden.

Helhetsansvar

Under kursen ska studenten ha två dagars helhetsansvar. Vid helhetsansvar ska studenten i så stor utsträckning som möjligt ta över de uppgifter som handledaren

brukar ha. Det gäller till exempel undervisning och arbete i barngrupp, föräldrakontakter, dokumentation, reflektion, planering, genomförande, utvärdering, samt praktiskt arbete exempelvis i samband med måltider.

Handledare och student ska gemensamt åstadkomma att studenten tar ett kliv fram, medan handledaren tar ett steg tillbaka. Inför helhetsansvaret behövs ett samtal om hur studenten ska få chansen att agera självständigt, och samtidigt få feedback på sin insats. Det är bra om bemanningen är den normala, och att någon ur arbetslaget passar på att utföra andra arbetsuppgifter utanför barngruppen. Eftersom handledaren måste ha sett tillräckligt för att kunna göra en rimlig bedömning, kan det vara lämpligt att det är någon annans arbete än handledarens, som studenten tar ansvar för. Under helhetsansvaret ska studentens arbetstid vara heltid och i de fall handledaren inte arbetar heltid går studenten en tid som motsvarar en heltidstjänst, vilken bör innehålla yrkesrollens varierande arbetstider d.v.s. rymma såväl öppning som stängning.

VFU-seminarium

Onsdag v.47 (24/11) finns två möjligheter för studenten att delta på ett VFU-seminarium via zoom tillsammans med kursmentorer och övriga studenter i kursen. Du och studenten behöver komma överens om vilket tillfälle studenten deltar. Det är viktigt att studenten under denna tid får möjlighet att gå undan och kunna koppla upp sig till zoom-mötet. Seminariet är en och en halv timme långt.

Vid seminariet kommer frågor och erfarenheter rörande pågående VFU att diskuteras. Det kan handla om dilemman kring undervisning kring matematik och språk, jämställdhet, barns delaktighet mm eller om de olika uppgifterna i kursen.

Tider för seminarierna är alltså onsdag v47:

Tillfälle 1: 7.30 – 9.00

Tillfälle 2: 14.30 – 16.00

Avslutningsvis

Återigen, ett stort tack för att du är handledare! Du är givetvis välkommen att kontakta mig om du har några frågor.

Mats Bevenmyr